

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA O ČINNOSTI MC ZA ROK 2022:

NÁRODNÍ
MUZEUM

METODICKÉ CENTRUM
DOKUMENTACE, KONZERVACE A RESTAUROVÁNÍ
HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ

MINISTERSTVO
KULTURY

Závěrečnou zprávu zpracoval:

Mgr. Tereza Žůrková, Ph.D.

koordinátorka MC

(za úplnost)

_____ datum

Cav. Dott. Emanuele Gadaleta

ředitel Českého muzea hudby

(za správnost)

_____ datum

STRUKTURA ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY:

1 POPIS PROJEKTU	• 3
1.1 Idea	• 3
1.2 Zdůvodnění	• 3
1.3 Návaznost realizovaného projektu na strategické dokumenty a koncepci činnosti MC	• 3
1.4 Spolupráce s odbornými subjekty	• 4
1.5 Popis realizace projektu	• 4
1.6 Zhodnocení realizace projektu	• 5
2 VÝSTUPY ČINNOSTI MC	• 9
2.1 Metodická činnost	• 9
2.2 Konzultační a poradenská činnost	• 10
2.3 Věda a výzkum, publikační činnost pracovníků MC	• 11
2.4 Vývoj software a elektronických nástrojů	• 12
2.5 Organizace akcí	• 12
2.6 Ediční činnost	• 12
2.7 Poskytování informací. Knihovny. Archivy. Dokumentační činnost.	• 12
2.8 Vzdělávací činnost pracovníků MC	• 13
2.9 Ostatní	• 13
3 VYUŽITÍ VÝSTUPŮ ČINNOSTI MC ZE STRANY VEŘEJNOSTI	• 13
4 PREZENTACE VÝSLEDKŮ ČINNOSTI MC	• 13
5 ROZPOČET	• 14
6 SEZNAM PŘÍLOH DOKLÁDAJÍCÍCH REALIZACI VŠECH DEKLAROVANÝCH VÝSTUPŮ	• 15

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA O ČINNOSTI MC ZA ROK 2022:

METODICKÉ CENTRUM DOKUMENTACE, KONZERVACE A RESTAUROVÁNÍ HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ

www.mcmi.cz, mcmi@nm.cz

1 | POPIS PROJEKTU

1.1 Idea

Cílem MC je stanovit standardy odborné správy historických hudebních nástrojů a komplexně je aplikovat na konkrétní sbírky i historické hudební nástroje obecně. Tohoto cíle dosahuje metodickou podporou zainteresovaným institucím i jednotlivcům. Výsledkem činnosti je zajištění odborné správy historických hudebních nástrojů ve sbírkách paměťových institucí v ČR, tj. jejich odborná dokumentace, posouzení stavu a navržení i realizace vhodných konzervátorských či restaurátorských zásahů. MC zajišťuje v celém procesu funkci garanta, konzultanta, informačního portálu a školitele.

1.2 Zdůvodnění

Hudební nástroje jsou předmětem výzkumu specializované muzikologické disciplíny, organologie. Jejich zkoumání a zhodnocení vyžadují odborné postupy. Totéž platí o zásadách jejich ošetření a také o pravidlech zacházení s nimi. Většina sbírek historických hudebních nástrojů v ČR není spravována odborníky-organology. Jelikož se hudební nástroje ze své podstaty od ostatních předmětů kulturní historické hodnoty značně liší, je nutné aplikovat při jejich správě vhodné a odborně správné metody. Vzhledem k tomu, že pokrytí této činnosti není možné zajistit personálně, usiluje MC o vytvoření a kontinuální zajištění praktické metodické pomoci, která umožní vhodnou správu hudebních nástrojů i ze strany pracovníků s jiným odborným zaměřením.

1.3 Návaznost realizovaného projektu na strategické dokumenty a koncepci činnosti MC

Původní koncepce MC byla vytvořena jako součást návrhu projektu podaného Ministerstvu kultury v roce 2015 a naplňována dle stanoveného střednědobého plánu v první fázi projektu v letech 2016–2020. Původní koncepce projektu prokázala některá slabá místa, která bylo nutné přehodnotit a reflektovat. Cíl, prostředky a metody druhé, návazné fáze projektu jsou definovány v aktualizované koncepci MC, která byla vytvořena v roce 2020 na základě vyhodnocení první etapy činnosti MC (*Aktualizace koncepce MC 2021–2025*).

Koncepce MC navazuje dílčím způsobem na další metodická centra v České republice, metodologicky ale vychází především ze standardů mezinárodních projektů příbuzných oborů (zejména CIMCIM, MIMO a další odborné projekty a instituce). V neposlední řadě vychází

koncepte projektu ze strategických dokumentů domovské instituce i příslušných složek MK ČR, zejména z Koncepte rozvoje muzejnictví v České republice. Změnami těchto strategických dokumentů se MC řídí a v souladu s nimi provádí aktualizace své činnosti i samotné koncepte projektu.

1.4 Spolupráce s odbornými subjekty

MC spolupracuje v rámci své činnosti komplexně zejména s muzejními a památkovými institucemi v ČR, individuálně též s dalšími metodickými centry (zejména Metodické centrum konzervace Brno, Centrum pro prezentaci kulturního dědictví), specializovanými odbornými institucemi (Výzkumné centrum hudební akustiky HAMU), odbornými sdruženími (Kruh umělců houslařů, Kruh klavírníků a varhanářů), českými i zahraničními odborníky (zejména restaurátoři a kurátoři sbírek hudebních nástrojů), vzdělávacími institucemi (vysokoškolské obory – muzikologie, muzeologie) a dále též se soukromými vlastníky sbírek hudebních nástrojů.

1.5 Popis realizace projektu

Cílem projektu je zajištění kontinuální metodické podpory při dokumentaci, konzervaci a restaurování hudebních nástrojů. Tohoto cíle je dosahováno několika způsoby v rámci níže uvedených klíčových oblastí:

- 1.5.1 vytváření metodik a metodických pokynů, které formálním uspořádáním i obsahovou náplní umožňují odbornou správu historických hudebních nástrojů neobornými pracovníky včetně přípravy odborných tezurů, jejichž účelem je kromě slovníkové překladové funkce též kodifikace českého odborného názvosloví jednotlivých částí hudebních nástrojů;
- 1.5.2 vlastní odborné zpracování hudebních nástrojů v českých sbírkách;
- 1.5.3 konzultace, poradenství a poskytování nezávislých odborných posouzení v oblasti dokumentace, konzervace a restaurování hudebních nástrojů (zejména vytváření odborných posudků, hodnocení historických hudebních nástrojů, vypracování odborných pokynů ke správě historických hudebních nástrojů, recenzní posuzování odborných textů apod.);
- 1.5.4 konzervátorsko-restaurátorské zásahy na hudebních nástrojích;
- 1.5.5 digitalizace historických hudebních nástrojů a jejich publikování v rámci online odborných databází;
- 1.5.6 tvorba pomocných nástrojů pro dokumentaci a odborné historické zařazení hudebních nástrojů (databáze nástrojů / databáze výrobců / odborné tezaury dostupné z webu MC);

- 1.5.7 budování odborné knihovny a shromažďování odborných textů a zdrojů z oboru;
- 1.5.8 vzdělávací servis a propagace (konzultace, semináře, přednášky, konference, web).

1.6 Zhodnocení realizace projektu

MC působí od počátku na dvou úrovních: a) kontaktně (spoluprací zejména s muzejními a památkovými institucemi, kterým poskytuje odborné posouzení sbírek hudebních nástrojů jak z pohledu dokumentace, tak také z pohledu zhodnocení stavu nástrojů a návržení následné péče – realizace rešerší, tvorba odborných posudků, konzultace); b) bezkontaktně jako odborný garant a informační portál v dané oblasti (zejména prostřednictvím webových stránek – tvorba metodik a metodických pokynů, sledování aktualit v oboru, shromažďování odborných textů, vytváření odborných databází, budování odborné knihovny). Realizace projektu v roce 2022 probíhala dle výše uvedeného schématu klíčových oblastí takto:

- 1.6.1 V roce 2022 pokračovaly plynule práce v oblasti metodických návodů. Dílčí výsledky byly představeny na konferenci MC (Dokumentace, konzervace a restaurování hudebních nástrojů, Praha, 12. a 13. října 2022) a publikovány v elektronickém sborníku z konference (v sazbě). Pro Národní památkový ústav byl vytvořen jednoduchý metodický pokyn ke správě sbírek historických hudebních nástrojů (podrobně viz 1.6.2).

Dále pokračovaly práce na přípravě odborných tezurů (názvosloví hudebních nástrojů a jejich částí česko-anglicko-německý slovník) – na webu MC byla připravena platforma pro tyto slovníky v podobě jednoduché systematiky, v níž si mohou uživatelé zvolit konkrétní nástroj a stáhnout si praktický odborný slovník doplněný podrobným technickým nákresem konkrétního nástroje a jeho součástí. Vzhledem k širokému spektru nástrojových druhů a technické komplikovanosti a ekonomické náročnosti vytvoření vlastních technických nákresů byly pro účely webových tezurů se souhlasem původního vydavatele a na základě licenční smlouvy převzaty nákresy z tematicky shodně zaměřené německé publikace.¹

- 1.6.2 Odborné zpracování historických hudebních nástrojů v českých sbírkách pokračovalo v roce 2022 vypracováním komplexní závěrečné zprávy z prohlídky hudebních nástrojů ve fondech NPÚ (průzkum probíhal v letech 2017–2021 jako plnění Profilového úkolu č. 13: „Vytvořit seznam významných a historicky unikátních kriticky ohrožených hudebních nástrojů dle vybraných lokalit“, za každou etapu plnění projektu byla odevzdána závěrečná zpráva, v níž bylo uveden v souladu se zadáním úkolu seznam

---

¹ Maersch, K. et kol. *Bildwörterbuch Musikinstrumente* (Leipzig: Breitkopf & Härtel, 1987).

nástrojů doporučených ke konzervátorskému, resp. restaurátorskému zásahu). V roce 2022 proběhlo celkové vyhodnocení výsledků tohoto průzkumu a byla vytvořena komplexní závěrečná zpráva za celé období.

- 1.6.3 Konzultace, poradenství a poskytování nezávislých odborných posouzení v oblasti dokumentace, konzervace a restaurování hudebních nástrojů probíhalo průběžně během roku dle obdržných žádostí. Vzhledem ke stupňující se intenzitě dotazů laické, ale zejména i odborné veřejnosti je zřejmé, že činnost MC vstoupila již do širšího povědomí a že MC je vnímáno jako odborný garant dané problematiky.
- 1.6.4 Konzervátorské a restaurátorské zásahy na hudebních nástrojích byly v roce 2022 realizovány pouze na sbírkových předmětech Národního muzea. Součástí konzervátorsko-restaurátorských zásahů jsou průběžné práce na přípravě příslušných odborných metodik. Vzhledem k tomu, že restaurování hudebních nástrojů je obor v ČR pedagogicky neukotvený (na rozdíl od restaurování jiných historicko-uměleckých předmětů), vyžaduje tato oblast metodické činnosti časově náročnější přípravu sběrem relevantních zkušeností, odbornými konzultacemi a rešeršemi, neboť zejména etika rozsahu restaurátorských zásahů na hudebních nástrojích (otázka uvedení do hratelného stavu) je téma dosud otevřené a hojně debatované v celosvětovém měřítku. Metodické pokyny a konzultace poskytované MC veřejnosti proto v současné době usilují o prosazení střídmosti restaurátorských zásahů a upřednostnění individuálních posouzení před generalizujícími pokyny. Téma stanovení jednotného metodického přístupu při konzervaci a restaurování hudebních nástrojů bylo projednáno také v rámci konference MC a setkal se s velkým odborným zájmem.
- 1.6.5 Digitalizace hudebních nástrojů probíhala v druhé polovině roku fotografickou dokumentací další části sbírky hudebních nástrojů Českého muzea hudby. V průběhu realizace digitalizace pracovalo MC průběžně též na přípravě metodiky digitalizace hudebních nástrojů. Konkrétní metodické pokyny byly představeny v rámci konferenčního příspěvku na konferenci MC (J. Kříženecký: Digitalizace hudebních nástrojů).
- 1.6.6 Tvorba pomocných nástrojů pro dokumentaci a odborné historické zařazení hudebních nástrojů (databáze nástrojů / databáze výrobců dostupné z webu MC) probíhala v roce 2022 průběžným doplňováním databází (700 záznamů). Záměrem MC v následujících letech je rozšíření databáze o informace získané na základě vytvořených metodik od cílových uživatelů a vytvoření centralizované databáze využitelné kromě tuzemských

uživatelů i zahraničními subjekty, např. zapojením se do mezinárodních odborných databází.² Pro účely rozšíření dat v databázi výrobců hudebních nástrojů byly navázány kontakty se studenty vysokoškolských oborů (Hudební věda, FF MUNI Brno; Muzikologie, UPOL, Olomouc), kteří se do projektu odborných rešerší zapojili v rámci svých studentských prací.

1.6.7 Budování odborné knihovny a shromažďování odborných textů z oboru bylo naplňováno průběžně během roku 2022. Zpřístupnění odborných zdrojů veřejnosti je zajištěno dvěma způsoby: a) v podobě online knihovny dostupné z webu MC; b) v podobě příruční knihovny dostupné v badatelně Českého muzea hudby.

1.6.8 Vzdělávací servis a propagace (konzultace, semináře, přednášky, konference, web) byl v roce 2022 realizován několika výstupy. Klíčovým výstupem byla realizace odborné konference s názvem *Dokumentace, konzervace a restaurování hudebních nástrojů* (Praha, České muzeum hudby, 12. a 13. října 2022).³ Vzhledem k vysokému zájmu aktivně přednášejících účastníků byl program konference⁴ koncipován jako dvoudenní. Vysoký zájem byl jak z řad významných institucí či odborníků daného oboru, tak ze strany pasivních posluchačů (muzejní pracovníci, univerzitní studenti, Střední uměleckoprůmyslová škola hudebních nástrojů Hradec Králové). Celkem vystoupilo 14 přednášejících, pasivních účastníků konference bylo cca 50. Zájemcům, kteří se nemohli z různých důvodů konference zúčastnit, byly předány veškeré možné odborné podklady a z konference vznikl elektronický sborník (více viz 2.6 Výstupy činnosti MC). Konference potvrdila, že zájem o danou problematiku je vysoký a MC plní v tomto ohledu funkci odborného garanta. Konference byla kladně hodnocena v odborném tisku.⁵

Další velice významnou akcí, která byla v roce 2022 realizována, byl odborný program pro účastníky dvou mezinárodních konferencí: IAML Congress (27.7.2022) a zejména generální konference ICOM (25.8.2022). V rámci druhé ze jmenovaných akcí byl připraven pro odborníky z muzeí hudebních nástrojů (CIMCIM) z celého světa dopolední program v Českém muzeu hudby, kde byl prezentován jak bohatý fond

---

² Např. www.mimo-db.eu; <https://www.esbirky.cz>, <https://www.europeana.eu/cs>.

³ Vzhledem k vysokému zájmu odborné i laické veřejnosti o tuto konferenci jsme se rozhodli pořádat ji pravidelně s roční periodicitou. Na webových stránkách projektu byla založena nová záložka „Konference MCMI“ (<https://mcmi.cz/konference-mcmi>), kde jsou průběžně aktualizovány a doplňovány informace k proběhlým i připravovaným konferencím.

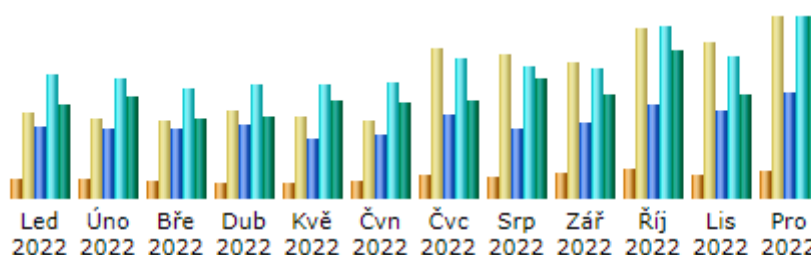
⁴ Program konference: https://www.mcmi.cz/file/7f2cd83a15e24337622bf8e1f3124898/1662/program-konference-MCMI_maly.pdf.

⁵ Belis, Jiří. Konference MCMI 2022 – Dokumentace, konzervace a restaurování hudebních nástrojů v Českém muzeu hudby, Praha 12. 10. – 13. 10. 2022 (Očima kurátora sbírky uměleckého řemesla Muzea města Ústí nad Labem.). In. Muzeum. Muzejní a vlastivědná práce, roč. 60, č. 2 (2022) – v tisku.

muzea, tak zejména aktuální výzkumné projekty a aktivity muzea a metodického centra.

Zapojení studentů příbuzných oborů do projektu pokračovalo v roce 2022 spoluprací se studenty v rámci plnění jejich závěrečných prací a výzkumů (Masarykova univerzita, obor Hudební věda; studenti prezentovali své výsledky na konferenci MC) i v rámci odborné praxe v restaurátorských dílnách (Střední škola a vyšší odborná škola umělecká a řemeslná).

Nezbytnou součástí aktivní propagace MC a jeho vzdělávacích aktivit jsou webové stránky projektu. I v letošním roce jsme se kromě práce na databázích a odborné knihovně soustředili na roli informačního portálu o odborných akcích, projektech, zdrojích atp. Z průběžné statistiky lze konstatovat, že sledovanost webových stránek MC každoročně stoupá. V roce 2022 zaznamenala statistika návštěvnosti webových stránek celkem 17 342 unikátních návštěvníků, 97 414 návštěv, 392 989 navštívených stránek.⁶ Detailní měsíční statistika je uvedena níže. Následující graf znázorňuje trvalý a kontinuální nárůst návštěvníků stránek v průběhu projektu (2018–2022):⁷

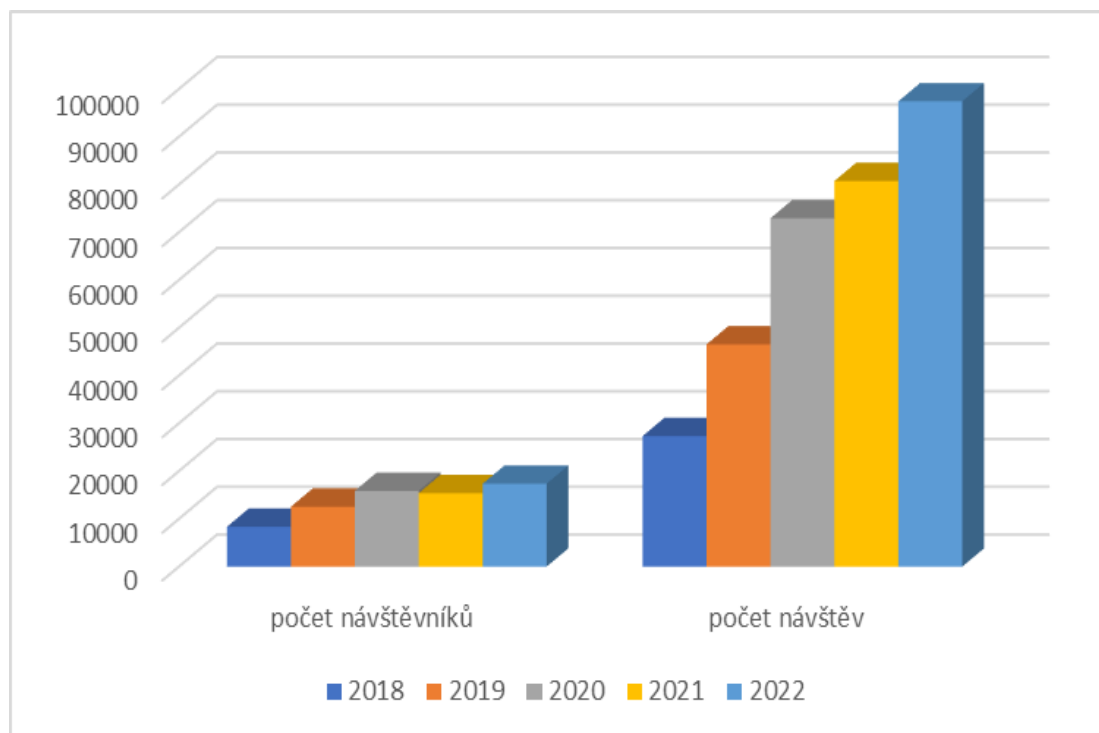
Měsíc	Unikátní návštěvníci	Návštěvy	Stránky	Hity	Přenesená data
Led 2022	1,264	5,859	30,180	52,737	2.26 GB
Úno 2022	1,347	5,399	29,424	50,889	2.42 GB
Bře 2022	1,126	5,227	29,434	47,106	1.90 GB
Dub 2022	1,079	5,968	31,260	48,427	1.94 GB
Kvě 2022	1,090	5,560	25,449	48,637	2.36 GB
Čvn 2022	1,218	5,255	26,773	49,978	2.27 GB
Čvc 2022	1,523	10,259	35,509	60,298	2.36 GB
Srp 2022	1,505	9,873	29,618	56,247	2.88 GB
Zář 2022	1,738	9,324	32,050	55,194	2.47 GB
Říj 2022	1,953	11,602	40,337	73,977	3.57 GB
Lis 2022	1,621	10,713	37,539	60,620	2.48 GB
Pro 2022	1,878	12,375	45,416	77,582	4.34 GB
Celkem	17,342	97,414	392,989	681,692	31.25 GB

Tab. 1: Přehled návštěvnosti webových stránek MC (měsíční přehled k 31.12.2022).

⁶ Data k 31. 12. 2022.

⁷ Statistika návštěvnosti stránek je evidována od roku 2018, z předchozích let nemáme data.

Graf 1: Kontinuální nárůst návštěvníků stránek v průběhu projektu 2018–2022.

2 | VÝSTUPY ČINNOSTI MC

2.1 Metodická činnost

Výsledky této oblasti byly představeny na konferenci MC (Dokumentace, konzervace a restaurování hudebních nástrojů, Praha, 12. a 13. října 2022, srov. 1.6.8): a) kmenovými pracovníky MC: A. Bitljan: Způsoby vystavení a uložení hudebních nástrojů; F. Kůs: Restaurování houslí David Tecchler Roma 1707; J. Kříženecký: Digitalizace hudebních nástrojů, D. Kotašová: Harfy českého nástrojáře Aloise Červenky ve sbírce Českého muzea hudby. Příspěvek k databázi českých výrobců hudebních nástrojů; b) spolupracujícími studenty: B. Kadlíčková: Brněnští houslaři zastoupení ve sbírce Oddělení dějin hudby Moravského zemského muzea (FF MUNI); P. Szegény: Problematika dokumentace a prezentace experimentálních hudebních nástrojů na příkladu hudebních vynálezů Františka Herolda (FF MUNI). Vzhledem k velkému zájmu o výstupy z konference MC a úspěchu loňského elektronického sborníku (vydán zejména s ohledem na omezené kapacity návštěvníků konference v důsledku pandemie Covid19) bylo rozhodnuto pokračovat v tradici vydávání elektronických sborníků z konference (viz Příloha 1; v sazbě, po vydání dostupný z webu MC).

V druhé polovině roku pokračovala digitalizace části sbírky hudebních nástrojů Českého muzea hudby a také zpřístupnění těchto dat v databázi eSbírky. Kromě této primární funkce slouží digitalizace také jako podklad pro připravovanou metodiku digitalizace hudebních nástrojů. Ta je aktuálně zpracovávána (digitalizace stále probíhá) a dílčí témata byla představena v rámci zmíněného konferenčního příspěvku (viz výše – J. Kříženecký). Cílem této metodiky je nejen shrnutí vlastních zkušeností s digitalizací hudebních nástrojů, která je z technického hlediska poměrně náročná (nástroje sestávají z množství různorodých materiálů, přičemž je nutné věrné zachycení těchto materiálů; definice klíčových záběrů; definice nastavení a uchycení nástrojů pro co nejefektivnější dokumentační digitalizaci, výstupní data, metadata atd.), ale též zdůraznění digitalizace v procesu péče o historické hudební nástroje.

Pro Národní památkový ústav byl vytvořen jednoduchý metodický pokyn ke správě sbírek historických hudebních nástrojů jako součást komplexní závěrečné zprávy z plnění profilového úkolu (viz Příloha 2; srov. 1.6.1 a 1.6.2): odborné zpracování historických hudebních nástrojů v českých sbírkách pokračovalo v roce 2022 vypracováním komplexní závěrečné zprávy z prohlídky hudebních nástrojů ve fondech NPÚ (průzkum probíhal v letech 2017–2021 jako plnění Profilového úkolu č. 13: „Vytvořit seznam významných a historicky unikátních kriticky ohrožených hudebních nástrojů dle vybraných lokalit“, za každou etapu plnění projektu byla odevzdána závěrečná zpráva, v níž bylo uvedeno v souladu se zadáním úkolu seznam nástrojů doporučených ke konzervátorskému, resp. restaurátorskému zásahu). V roce 2022 proběhlo celkové vyhodnocení výsledků tohoto průzkumu a byla vytvořena komplexní závěrečná zpráva za celé období. V ní byla předložena analýza současného stavu nástrojových fondů NPÚ z hlediska jejich historické a kulturní hodnoty i z hlediska jejich uložení a ošetření. Dále byly shrnuty zjištěné nedostatky a definována nápravná opatření. Zpráva byla doplněna rozsáhlou přílohou ve formě tabulkového přehledu všech zkoumaných nástrojů, ve které byly revidovány dokumentační nedostatky původní evidence, a podobnou fotografickou dokumentací všech nástrojů (Příloha 2).

Příprava odborných tezaurů (názvosloví hudebních nástrojů a jejich částí, česko-anglicko-německý slovník) byla realizována vytvořením samostatné záložky na webu MC, kam jsou postupně jednotlivé slovníky nahrávány. Ve roce 2022 vytvořena tato webová platforma a zveřejněn byl slovník harfy, který byl jedním z lošských výstupů této oblasti (Příloha 3).

2.2 Konzultační a poradenská činnost

Konzultační činnost probíhala průběžně během roku dle obdržených požadavků (především bezkontaktní e-mailové a telefonické konzultace). Zároveň byly průběžně a systematicky poskytovány konzultace studentům vysokoškolských oborů, kteří se do projektu zapojili zpracováním dílčích témat v rámci svých studentských prací.

Na žádost Slezského zemského muzea v Opavě byl vypracován soubor posudků na hudební nástroje nabídnuté muzeu jako akvizice – MC posoudilo tyto nabídky a vypracovalo odborné posudky garantující opavskému muzeu historickou hodnotu nástrojů a adekvátnost tržní ceny nabídky (Příloha 4).

2.3 Věda a výzkum, publikační činnost pracovníků MC

Vědecko-výzkumná činnost se v roce 2022 vztahovala k oblasti dokumentace hudebních nástrojů a pokračovala v plnění úkolů dle vědecko-výzkumného plánu oddělení. V průběhu roku byly připraveny a publikovány dva výstupy: 1 monografie (Kotašová, Daniela: HARFY ve sbírce Národního muzea – Českého muzea hudby / HARPS in the Collection of the National Museum – Czech Museum of Music. Praha: Národní muzeum, 2022; Příloha 5) a 1 studie v recenzovaném periodiku (Žůrková, Tereza: Stálá expozice Českého muzea hudby – minulost, přítomnost a nové perspektivy. MUZEUM. Muzejní a vlastivědná práce, roč. 60, 2022, č. 2, s. 14–39; Příloha 6). Vědecko-výzkumné aktivity byly dále prezentovány na prestižní mezinárodní konferenci Galpin Society Conference 2022 „Domestic Music Making and its Instruments“ (D. Kotašová: The Harps of Czech instrument maker Alois Červenka). Přednášející zároveň z této konference připravila reportáž, která byla publikována na webu MCFI (Příloha 7) i v odborném tisku (Příloha 8).

Ve spolupráci s Výzkumným centrem hudební akustiky HAMU a Národním památkovým ústavem byla v roce 2022 podána žádost o grantovou podporu NAKI III vědecko-výzkumného projektu s názvem „Historické varhany a hudební nástroje ve fondech a sbírkách, jejich restaurování a komplexní hudebně akustická a památková péče k ochraně jejich zvuku jako součásti NAKI ČR“, kde MC plnilo roli odborného garanta v oblasti historických hudebních nástrojů.

Další vědecko-výzkumné a publikační aktivity souvisely s VaV plánem oddělení hudebních nástrojů. V průběhu roku bylo realizováno několik výstupů: přednáška pro veřejnost (T. Žůrková: Antonín Buchtel a jeho sbírka hudebních nástrojů, Městské muzeum v Letohradě, 29. 9. 2022); seriál Z našich sbírek na webu Českého muzea hudby, 2 autorské články (T. Žůrková: Písmák Věnceslav Metelka, zakladatel krkonošské houslařské školy, <https://www.nm.cz/ceske-muzeum-hudby/pismak-venceslav-metelka-zakladatel-krkonosske-houslarske-skoly>, D. Kotašová: „Návštěva u profesorky Marie Zunové“, filmový snímek z roku 1957, <https://www.nm.cz/ceske-muzeum-hudby/navsteva-u-profesorky-marie-zunove-filmovy-snimek-z-roku-1957>); reportáž pro TV (J. Kříženecký - pořad Historie oboru – Hudební průmysl, ČT 2022, <https://www.ceskatelevize.cz/porady/13375839333-toulky-ceskem-budoucnosti/222562221510002/cast/940906>).

2.4 Vývoj software a elektronických nástrojů

Vývoj software v roce 2022 neprobíhal. Průběžně probíhaly práce na online databázích výrobců a hudebních nástrojů (Příloha 9): přidáno bylo 700 záznamů, souběžně probíhaly průběžné práce na přípravě a edici dalších záznamů tak, aby doplňování databáze mohlo probíhat kontinuálně i v dalším roce. Dále bylo zahájeno postupné publikování odborných tezaurů (viz 2.1).

2.5 Organizace akcí

V roce 2022 připravilo MC odbornou konferenci, která byla vzhledem k zájmu aktivních účastníků (účast aktivní: 14 přednášejících; účast pasivní: cca 50 účastníků) koncipována jako dvoudenní (12. a 13. října 2022, program viz Příloha 10). Členové MC se k této konferenci připojili aktivním příspěvkem (srov. 2.1). Z konference byl připraven sborník, který je v elektronické podobě dostupný na webu MC (Příloha 1).

Dále byly realizovány dva odborné programy pro účastníky mezinárodní konference IAML Congress (27.7.2022) a zejména pro účastníky generální konference ICOM (25.8.2022). V rámci tohoto dopoledního programu byly prezentovány aktuální výzkumné projekty a aktivity muzea a metodického centra. Součástí programu byla též prezentace sbírky hudebních nástrojů a expozice a exkurze do restaurátorských dílen (program viz Příloha 11).

2.6 Ediční činnost

V roce 2022 byl podle plánu připraven elektronický sborník z konference MC, který je dostupný online na webu MC (Příloha 1).

2.7 Poskytování informací. Knihovny. Archivy. Dokumentační činnost.

Poskytování informací, budování odborné knihovny a shromažďování odborných textů z oboru bylo naplňováno průběžně během roku 2022. Zpřístupnění odborných zdrojů veřejnosti je zajištěno dvěma způsoby: a) v podobě online knihovny dostupné z webu MC (Příloha 12: Čítárna, Příloha 13: Zdroje); b) v podobě příruční knihovny dostupné v badatelně Českého muzea hudby. V roce 2022 bylo získáno 13 nových titulů, převážně specializovaná odborná zahraniční literatura v ČR běžně nedostupná (Trumpets and Other High Brass: Instruments of the Single Harmonic Series 1; Trumpets and Other High Brass: Ways to Expand the Harmonic Series 2; Trumpets and other High Brass Volume 3: Valves Evolve; Trumpets and other High Brass Volume 4: Heyday of the Cornet; Strumenti Musicali Antichi; Gli Strumenti Musicali di Palazzo Mirto; Strumentario; Il Cembalo a Martelli da Bartolomeo Cristofori a Giovanni Ferrini; Conservazione e Restauro degli Organi Storici; La Collezione di Strumenti Musicali del Museo Teatrale alla Scala; Gli Strumenti Musicali e il Loro Simbolismo nell'Arte Occidentale; Nella Bottega del Liutaio; Antonio Stradivari. Disegni, Modelli, Forme).

Dále MC působilo v roce 2022 jako informační portál v dané odborné oblasti rovněž prostřednictvím webových stránek: shromažďování informací o připravovaných akcích (konference, semináře), shromažďování odborných zdrojů informací (odborné texty, databáze, katalogy, výzkumná pracoviště apod.). V roce 2022 byla navíc rozšířena rubrika dalších odborných zdrojů: kromě průběžné aktualizace a doplňování odkazů na světové databáze hudebních nástrojů a další pomocné databáze byla nově vytvořena stránka s digitalizáty historických katalogů hudebních nástrojů (Příloha 14) zejména českých, ale i zahraničních výrobců – tyto historické katalogy jsou užitečným nástrojem při přesné dataci a posouzení některých historických nástrojů, ale také jako pomocné nástroje terminologické.

2.8 Vzdělávací činnost pracovníků MC

Vzdělávací činnost byla v roce 2022 realizována v podobě konzultací studentských prací (Ústav hudební vědy FF MU v Brně) a jejich zapojením do spolupráce s MC v rámci závěrečných studentských prací. V průběhu roku byla realizována jedna odborná praxe v restaurátorských dílnách (Střední škola a vyšší odborná škola umělecká a řemeslná) – praktikant se seznámil nejen s praktickými otázkami restaurování a konzervace hudebních nástrojů, ale též s teoretickými postupy a absolvoval jako posluchač konferenci MC.

Dalším praktickým vzdělávacím výstupem MC v roce 2022 bylo pokračující vedení doktorské práce na téma dokumentace strunných smyčcových nástrojů (Barbora Kadlíčková, Ústav hudební vědy, FF MUNI). V rámci vedení doktorské práce probíhaly konzultace týkající se metodologického uchopení a koncepce doktorské práce, zprostředkování odborné literatury a dalších zdrojů informací.

2.9 Ostatní

Kromě uvedených aktivit se MC, resp. specializovaní odborníci MC průběžně věnují konzervování a restaurování hudebních nástrojů a teoreticky též problematice restaurátorské etiky a metodologie. Tyto průběžné práce jsou nezbytnou součástí přípravy metodických pokynů v oblasti konzervace a restaurování hudebních nástrojů, což je téma i na mezinárodní úrovni dosud nestandardizované, značně rozporuplné a hojně diskutované.

3 | VYUŽITÍ VÝSTUPŮ ČINNOSTI MC ZE STRANY VEŘEJNOSTI

V roce 2022 probíhal standardní zájem o konzultace MC ze strany laické veřejnosti (zejména konzultace týkající se historického zařazení hudebních nástrojů, ohodnocení historické hodnoty, žádosti o poskytnutí rady ve věci ošetření hudebních nástrojů apod.). Vzhledem

k předchozím letům došlo k nárůstu zájmu o metodickou pomoc ze strany odborných institucí, který je možný vysvětlit jako výsledek propagace činnosti MC a jako přijetí MC v roli odborného garanta dané oblasti. Činnost MC byla využívána jak elektronicky prostřednictvím webových stránek, tak osobními, e-mailovými či telefonickými konzultacemi.

4 | PREZENTACE VÝSLEDKŮ ČINNOSTI MC

Výsledky činnosti MC byly prezentovány průběžně během roku na webových stránkách projektu. Dále byly výsledky představeny v rámci konferenčních příspěvků a další odborných programů (srov. 1.6.8 a 2.5).